

დავით გურგენიძე, დავით გორგიძე

ილია ვეკუა

ალექსი გორგიძე

„ტექნიკური უნივერსიტეტი“

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

დავით გურგენიძე, დავით გორგიძე

0. ვეკუა, ა. ბორბიძე

110

რეკომენდებულია საქართველოს
ტექნიკური უნივერსიტეტის
სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს
მიერ. 06.12.2017, ოქმი №3

თბილისი
2017

განგების ძალით ისე მოხდა, რომ 2017 წელს, შესაბამისად აპრილსა და მაისში, ნიკოლოზ მუსხელიშვილის სახელგანთქმული ქართული სკოლის ორ თვალსაჩინო წარმომადგენელს – აკადემიკოს ილია ვეკუასა და პროფესორ ალექსი გორგიძეს შეუსრულდათ დაბადებიდან 110 წელი. მაგრამ მხოლოდ ეს თარიღი როდი აერთიანებდა მათ. 1924–1929 წლებში ისინი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პედაგოგიური ფაკულტეტის ფიზიკა-მათემატიკური განყოფილების სტუდენტები და ბრწყინვალე მათემატიკოს-პედაგოგთა ოთხეულის: ანდრია რაზმაძის, ნიკო მუსხელიშვილის, გიორგი ნიკოლაძისა და არჩილ ხარაძის მოსწავლეები იყვნენ.

თანაკურსელები სიცოცხლის ბოლომდე მეგობრებად დარჩნენ.

Волею судьбы случилось так, что в 2017 году, соответственно в апреле и мае, исполнилось 110 лет со дня рождения замечательных представителей прославленной грузинской научной школы великого Николая Мухелишвили – академика Ильи (Илико) Веква и профессора Алексея (Алеси) Горгидзе. Но не только эта круглая дата роднит их. В 1924–1929 годах на физико-математическом факультете Тбилисского государственного университета они были сокурсниками, слушателями блестящей четверки преподавателей - математиков Андрия Размадзе, Николая Мухелишвили, Георгия Николадзе и Арчила Харадзе, сохранив до конца своих дней приятельские отношения.

It is by the will of fate that two prominent representatives of Nikoloz Muskhelishvili famous school - Academician Ilia Vekua and Professor Alexi Gorgidze are 110 years old in 2017, April and May respectively.

But they are related to each other not only by this date. They were students of the brilliant mathematics teachers group: Andria Razmadze, Niko Muskhelishvili, George Nikoladze and Archil Kharadze, of Physics and Mathematics Branch at Education Department of Tbilisi State University in 1924 – 1929.

The same year students were remained friendship until the death.

რეცენზენტები: საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი ზურაბ ციციქიშვილი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი ქეთევან მახაშვილი საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი მაკა ხართიშვილი

© საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, 2017

ISBN 978-9941-20-952-9

<http://www.gtu.ge>

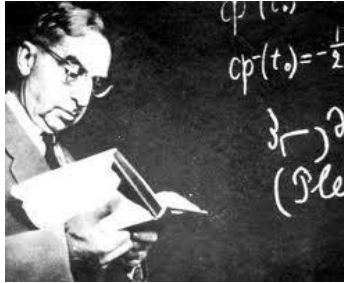

Verba volant,
scripta manent

ყველა უფლება დაცულია. ამ წიგნის არც ერთი ნაწილის (იქნება ეს ტექსტი, ფოტო, ილუსტრაცია თუ სხვა) გამოყენება არანაირი ფორმით და საშუალებით (იქნება ეს ელექტრონული თუ მექანიკური) არ შეიძლება გამომცემლის წერილობითი ნებართვის გარეშე. საავტორო უფლებების დარღვევა ისჯება კანონით.

წიგნში მოყვანილი ფაქტების სიზუსტეზე პასუხისმგებელია ავტორი/ავტორები.

ავტორის/ავტორთა პოზიციას შეიძლება არ ემთხვეოდეს საგამომცემლო სახლის პოზიცია.

ნ. მუსხელიშვილი

ი. ვეკუა

ა. გორგოძე

მარჯვნიდან: ნ. მუსხელიშვილი და ი. ვეკუა

მარჯვნიდან: ნ. მუსხელიშვილი და ა. გორგიძე

მემორიალური დაფა სანკტ-პეტერბურგის უნივერსიტეტში

სანკტ-პეტერბურგის უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა ჯგუფი მემორიალურ დაფასთან

მარჯვნიდან: ნ. მუსხელიშვილი, ი. ვეკუა,
დ. დოლიძე, ა. რუხაძე, ა. გორგიძე
სანკტ-პეტერბურგი, 1932 წ.

მარცხნიდან: ი. მეცხვარიშვილი, ვ. გოგოლაძე, ი. ვეკუა,
ა. გორგიძე, დ. დოლიძე

მარცხნიდან: ნ. მუსხელიშვილი, გ. საქალია, დ. ვაშაკიძე,
ა. გორგიძე, ა. რაზმაძე, ა. ბარკალაია, ი. მეცხვარიშვილი,
გ. ნიკოლაძე, 1930 წ.

სხედან, მარცხნიდან: ა. მატრენოჩკინი, ნ. ელისევი,
ა. ტალდიკინი, კ. ბილევჩი.
დგანან, მარცხნიდან: ი. მეცხვარიშვილი, ი. გინზბურგი,
ა. გორგიძე, პ. მაკაროვი, 1935 წ.

არიან ადამიანები, ღმერთისგან
მირონცხებულნი, რომლებიც მთელი
არსებით ატარებენ ერის ტრადიციებს,
მის ენერგიას, ტემპერამენტს, ნიჭსა და
სიბრძნეს, ერს მსოფლიო ასპარეზზე
წარმოაჩენენ. სწორედ ასეთ რჩეულთა
რიცხვს განეკუთვნებიან:

აკადემიკოსი ილია ვეკუა და
პროფესორი ალექსი გორგიძე

ილია შიშოვი

ნ. შიშოვი

ჩვენ სამართლიანად ვამაყობთ ქართული მათემატიკური, ფიზიოლოგიური და ფსიქოლოგიური სკოლების მსოფლიო აღიარებით. უდიდესი მადლიერებით და პატივისცემით მოვიხსენიებთ მათ ფუძემდებლებს ნიკოლოზ მუსხელიშვილს, ივანე ბერიტაშვილს, დიმიტრი უზნაძეს.

ამ სკოლებთან მრავალი სახელგანთქმული მეცნიერის სახელია დაკავშირებული. მათ რიცხვს უთუოდ განეკუთვნება თანამედროვეობის გენიალური მათემატიკოსი და მექანიკოსი, აკადემიკოსი ილია ვეკუა.

ილია ნესტორის ძე ვეკუამ მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა მსოფლიო მეცნიერების საგანძურში. მან წარუშლელი კვალი დატოვა არა მარტო როგორც გამოჩენილმა მეცნიერმა, არამედ როგორ მეცნიერებისა და უმაღლესი განათლების დიდმა ორგანიზატორმაც.

ილია ვეკუა დაიბადა 1907 წლის 23 აპრილს სამურზაყანოს ერთ-ერთ ულამაზეს სოფელ შეშელეთში ნესტორ ვეკუასა და ლიზა (მემუ) აბშილავას ოჯახში. 1925 წელს, ქ. ზუგდიდის საშუალო სკოლის წარმატებით დამთავრების შემდეგ, იგი ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტზე, რომელიც დაამთავრა 1930 წელს და იმავე წელს სწავლა განაგრძო ლენინგრადის უნივერსიტეტის ასპირანტურაში.

ნესტორ გეგუა (1881–1934)

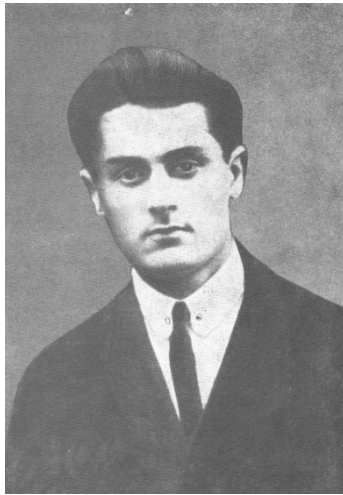

ლიზა (მემუ) აფშილავა-გეგუა
(1885–1926)

ილია გეგუა – საშუალო სკოლის მოსწავლე

ასპირანტურის წლებში (1930–1933 წწ.) ა. კრილოვის, ნ. მუსხელიშვილისა და ვ. სმირნოვის ხელმძღვანელობით ი. ვეკუა ხდება მათემატიკური ფიზიკის განტოლებების სპეციალისტი. კომპლექსური ცვლადის ფუნქციათა თეორიის მეთოდების გამოყენებით მან შეისწავლა დრეკადობის თეორიის სტატიკისა და დინამიკის მრავალი ამოცანა, შექმნა მნიშვნელოვანი შრომები, რომლებიც მიეძღვნა პარალელური ბრტყელი საზღვრების მქონე უსასრულო ფენაში დრეკადი ტალღის გავრცელების თეორიას. ეს შრომები საფუძვლად დაედო მის საკანდიდატო დისერტაციას, რომელიც დაიცვა მოგვიანებით (1937 წ.).

**ი. ვეკუა სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ასპირანტი
ლენინგრადი, 1932 წ.**

1933 წლის შემოდგომიდან ი. ვეკუა მუშაობს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის

ფაკულტეტის მეცნიერ თანამშრომლის თანამდებობაზე. ამ პერიოდში მათემატიკისა და მექანიკის პრობლემებზე (ნ. მუსხელიშვილის ხელმძღვანელობით) მუდმივმოქმედი სამეცნიერო-კვლევითი სემინარის ერთ-ერთმა აქტიურმა მონაწილემ, ი. ვეკუამ თავიდანვე მიიქცია ყურადღება. თეორიულ და გამოყენებით მათემატიკაში სამეცნიერო მიმართულებათა შორის ი. ვეკუას განსაკუთრებით იზიდავდა ელიფსური ტიპის კერძოწარმოებულებიან დიფერენციალურ განტოლებათა თეორია და ამ თეორიის სხვადასხვა გამოყენება. ამ მიმართულებით ჩატარებული ინტენსიური გამოკვლევები, 1936 წ. დაწყებული, ორმოციდან წლებში დასრულდა ორი დამოუკიდებელი ცვლადის შემთხვევაში ანალიზურკოეფიციენტებიანი ელიფსური კერძოწარმოებულებიანი წრფივი დიფერენციალური განტოლებების მწყობრი თეორიის შექმნით. ასეთი განტოლებების ამონახსნთა ზოგადი კომპლექსური წარმოდგენები, რომლებიც ი. ვეკუამ ააგო, ხელსაყრელი აღმოჩნდა ამ ამონახსნების ახალი თვისებრივი და სტრუქტურული თვისებურებების დასადგენად, აგრეთვე განტოლებათა ფართო კლასისა და სასაზღვრო ამოცანების შესასწავლად, რომლებსაც მანამდე ცნობილი მეთოდები არ შეხებია. ამ მიმართულებით ი. ვეკუას ნაშრომთა მნიშვნელოვანი ნაწილი თავმოყრილია მის მონოგრაფიაში „ელიფსურ განტოლებათა ამოხსნის ახალი მეთოდები“, რომელმაც 1950 წელს სსრ კავშირის სახელმწიფო პრემია დაიმსახურა.

ი. ვეკუამ შემოგვთავაზა დრეკადი გარსის თეორიის ახალი ვარიანტები, რომლებსაც კლასიკურ თეორიასთან შედარებით ის უპირატესობა აქვს, რომ ამ ვარიანტებში დიფერენციალურ განტოლებებსა და სასაზღვრო პირობებს შორის მჭიდრო თავსებადობაა, თანაც გარსების ზოგიერთი კლასისათვის ეს დიფერენციალური განტოლე-

ბები სტრუქტურით ახლოსაა დრეკადობის თეორიის ბრტყელი ამოცანის კლასიკურ განტოლებებთან.

ი. ვეკუას მეთოდებს ავითარებენ და იყენებენ მისი მოსწავლეები. მათ ხშირად მიმართავენ მექანიკოსები, გეომეტრები და კერძოწარმოებულებიანი განტოლებების სპეციალისტები.

1939 წ. ი. ვეკუამ დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია, ხოლო 1940 წ. მას პროფესორის წოდება მიენიჭა. 1944 წ. ი. ვეკუა აირჩიეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად, ხოლო 1946 წ. – ნამდვილ წევრად. 1940–1944 წწ. ი. ვეკუა იყო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის დეკანი, 1944–1947 წლებში – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პრორექტორი სასწავლო ნაწილში, 1947 – 1951 წწ. – საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოს-მდივანი.

1951 წლის შემოდგომაზე ი. ვეკუა საცხოვრებლად გადავიდა მოსკოვში და მუშაობა დაიწყო ცენტრალური აეროჰიდროდინამიკის ინსტიტუტის ლაბორატორიის გამგედ. იმავდროულად იგი იყო მოსკოვის ფიზიკა-ტექნიკის ინსტიტუტის თეორიული მექანიკის კათედრის გამგე. 1952 წლის ბოლოს ილია ვეკუა აირჩიეს მოსკოვის მ. ლომონოსოვის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დიფერენციალურ განტოლებათა კათედრის პროფესორად, ხოლო 1954 წელს დანიშნეს სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის სტეკლოვის სახელობის მათემატიკის ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილედ.

მოსკოვში ი. ვეკუამ გამოაქვეყნა შრომათა დიდი ციკლი განზოგადებულ ანალიზურ ფუნქციათა თეორიაში. ასეთი ფუნქციათა თეორიის აგების ცდა ჯერ კიდევ მეცხრამეტე საუკუნეში დაიწყო იტალიელმა მათემატიკოსმა ე. ბელტრამიმ. ოცდაათიანი წლების დასაწყისში

ტ. კარლემანმა და ნ. თეოდორესკუმ აჩვენეს, რომ ერთი კომპლექსური ცვლადის ანალიზურ ფუნქციათა ბევრი თვისება გადადის, ორი დამოუკიდებელი ნამდვილი ცვლადის შემთხვევაში, პირველი რიგის ელიფსური ტიპის ორი დიფერენციალური განტოლებისაგან შედგენილი სისტემის ამოხსნაზე. ი. ვეკუამ შექმნა ზოგადი თეორია ისეთი სისტემებისა, რომლებიც ამჟამად წარმოადგენენ განზოგადებულ ანალიზურ ფუნქციათა თეორიის ძირითად შემადგენელ ნაწილს. თავისივე დადგენილი თეორემების გამოყენებით მან მიიღო მ. ლავრენტიევის მიერ აგებულ ბრტყელ არეთა კვაზიკონფორმულ ასახვათა გეომეტრიული თეორიის ანალიზური დასაბუთება, რაც უკანასკნელ ორმოცდაათწლეულში აღიარებულია ფუნქციათა თეორიის ერთ-ერთ საუკეთესო მიღწევად. პირველი რიგის ელიფსურ სისტემათა თეორიის შედეგები, რომლებიც ი. ვეკუამ დაადგინა, შევიდა მის მონოგრაფიაში – „განზოგადებული ანალიზური ფუნქციები“, რომელსაც 1963 წ. ლენინური პრემია მიენიჭა.

მოსკოვში ყოფნისას ი. ვეკუამ უშუალო მონაწილეობა მიიღო სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ციმბირის განყოფილების დაარსების პროექტის შემუშავებაში. იგი იყო ერთ-ერთი აქტიური წევრი მ. ლავრენტიევის მეთაურობით შექმნილი საინიციატივო ჯგუფისა, რომელიც სათავეში ჩაუდგა კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის გადაწყვეტილების შესაბამისად საბჭოთა კავშირის აღმოსავლეთში დიდი სამეცნიერო ცენტრის ორგანიზებას.

1957 წელს შეიქმნა სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ციმბირის განყოფილება. 1958 წლის მარტში, მ. ლავრენტიევის თავმჯდომარეობით, აირჩიეს სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ციმბირის განყოფილების პრეზიდიუმი, რომლის წევრი ი. ვეკუა იყო. ამავე წელს ი. ვეკუა აირჩიეს სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრად. 1959 წ. ნოვოსიბირსკის მახლობლად, აკადემ-ქალაქში

გაიხსნა ნოვოსიბირსკის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, რომლის პირველი რექტორი 1965 წლამდე ი. ვეკუა იყო. შეთავსებით იგი ხელმძღვანელობდა სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ციმბირის განყოფილების პიროდინამიკის ინსტიტუტის თეორიულ განყოფილებას.

1965 წლის გაზაფხულზე საქართველოს სსრ ხელმძღვანელი ორგანოების მოწვევით ი. ვეკუა დაბრუნდა მშობლიურ საქართველოში. ჯერ მუშაობდა მეცნიერებათა აკადემიაში, 1965-დან 1972 წლამდე იყო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, ხოლო 1972 წლიდან სიცოცხლის ბოლომდე – საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი. ამ პოსტზე მან თავისი მასწავლებელი ნიკო მუსხელიშვილი შეცვალა. 1966 წელს უნივერსიტეტთან შეიქმნა გამოყენებითი მათემატიკის პრობლემური ლაბორატორია, რომლის ბაზაზე მოგვიანებით ჩამოყალიბდა გამოყენებითი მათემატიკის ინსტიტუტი, რომლის დირექტორი ი. ვეკუა იყო.

მისი გარდაცვალების შემდეგ ინსტიტუტს ილია ვეკუას სახელი მიენიჭა.

ი. ვეკუა საუკეთესო მოქალაქეობრივი და სულიერი თვისებებით გამოირჩეოდა. ხშირად აღტაცებას და გაკვირვებას იწვევდა მისი მტკიცე, ვაჟკაცური და თავშეკავებული ქცევა რთულ მდგომარეობაში. მძიმე, უკურნებელი სენით დაავადებული მეცნიერი შეუპოვრად განაგრძობდა კვლევა-ძიებით მუშაობას დრეკად გარსთა მათემატიკური თეორიის ახალი ვარიანტის შესაქმნელად, რომელიც შევიდა მისი გარდაცვალების შემდეგ გამოქვეყნებულ მონოგრაფიაში – „გარსთა თეორიის სხვადასხვა ვარიანტის აგების ზოგიერთი ზოგადი მეთოდი“ (მოსკოვი, 1982 წ.), რომელსაც 1984 წ. სახელმწიფო პრემია მიენიჭა. ამ მონოგრაფიის ინგლისური თარგმანი 1985 წ. გამოსცა გამომცემლობა „პიტმანმა“.

ი. ვეკუას სამეცნიერო შრომებმა საერთაშორისო აღიარება მოიპოვა. იგი იყო გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის (ქ. ბერლინი), გერმანიის საბუნებისმეტყველო აკადემია „ლეოპოლდინას“ (ქ. ჰალე), პალერმოს (სიცილიის მეცნიერებათა აკადემია) მეცნიერების, ლიტერატურისა და ხელოვნების აკადემიის, პოლონეთის თეორიული და გამოყენებითი მექანიკის საზოგადოების, გამოყენებითი მათემატიკისა და მექანიკის დანიის ცენტრის და სხვა სამეცნიერო საზოგადოებების უცხოელი წევრი. არჩეული იყო თეორიული და გამოყენებითი მექანიკის საერთაშორისო კავშირის გენერალური ასამბლეის წევრად. მინიჭებული ჰქონდა ჰალეს უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორისა და იენის უნივერსიტეტის საპატიო სენატორის წოდებები.

დიდად დაფასდა ი. ვეკუას ღვაწლი. მის მრავალ ჯილდოს შორის აღსანიშნავია სოციალისტური შრომის

გმირის ოქროს ვარსკვლავი და ხუთი ლენინის ორდენი, რომლებიც საბჭოთა კავშირში უმაღლესი ჯილდოები იყო.

1967 წელს მოსკოვში, ნოვოსიბირსკსა და თბილისში აღინიშნა ი. ვეკუას დაბადებიდან 60 წლის იუბილე. ამ თარიღთან დაკავშირებით გამოიცა გ. მანიასა და ბ. ხვედელიძის წიგნი „ილია ვეკუა“, საქართველოს ტელევიზიამ კი სპეციალური გადაცემა მიუძღვნა, რომელიც მიჰყავდა ა. გორგიძეს.

დიდი მეცნიერის, აკად. ილია ვეკუას შემოქმედებითი გზა იშვიათად ყოფილა ია-გარდით მოფენილი. მას ცხოვრებაში არაერთხელ შეხვედრია სერიოზული წინააღმდეგობები და სიძნელებები.

ერთი შეხედვით უცნაურია, რომ ეს დიდი მეცნიერი სწორედ მისი ცხოვრების მძიმე პერიოდებში აღწევდა უდიდეს შემოქმედებით წარმატებებს, რაც ბრწყინვალე ნიჭსა და ნებისყოფის განსაკუთრებულ სიძლიერეზე მეტყველებს.

გარდაცვალებამდე (1977 წლის 2 დეკემბერი) რამდენიმე თვით ადრე ილია ვეკუამ დაწერა „მიმართვა ახალგაზრდობისადმი“, სადაც ნათქვამია: „მეცნიერული მუშაობის წარმატების უზრუნველსაყოფად მთავარია სამი რამ: ნიჭი, მუშაობის უნარი და შერჩეული დარგის სიყვარული. ადამიანს ცხოვრების გზაზე თითქმის ყოველთვის მრავალი ცდუნება ელოდება. კერძოდ, ესაა სურვილი, ერთი შეხედვით სავსებით ბუნებრივი, ცხოვრების პირობების კეთილდღეობისა – ჰქონდეს ხეირიანობინა, კარგი ხელფასი, მანქანა, თანამდებობა და მრავალი სხვა. მეცნიერებაში წარმატებებს მიაღწევს მხოლოდ ის, ვისაც უსახდვროდ უყვარს თავისი დარგი, ვინც ყველაფერზე მაღლა დააყენებს სამეცნიერო-კვლევით მუშაობას და შემოქმედების სფეროში წარმატების მოპოვებას დაუქვემდებარებს ყველა სხვა ინტერესს. ვინც ასე

მოიქცევა და წარმატებებსაც მიაღწევს, მისთვის ცხოვრების სხვა მხარეები თანდათანობით მოგვარდება და გაცილებით უკეთ, ვიდრე შეიძლება, მას ახალგაზრდობის დროს ესახებოდა, ოღონდ ამისათვის საჭიროა დრო და მოთმინების დიდი უნარის გამომუშავება, კერძოდ, სულის მღრღნელი შურიანობის დაძლევა“.

ეს იყო დიდი ილია ვეკუას ანდერძი, რომელიც მან დაუტოვა საქართველოს ახალგაზრდა თაობას.

ი. ვეკუა გარდაიცვალა 1977 წლის 2 დეკემბერს. მადლიერმა ქართველმა ხალხმა იგი საქართველოს ღირსეულ შვილთა სავანეს – მთაწმინდის მიწას მიაბარა.

ИЛЬЕ ВЕКУА – 110 ЛЕТ

Выдающийся грузинский математик-механик, член Академии наук СССР, Герой социалистического труда, Президент Академии наук Грузии, доктор физико-математических наук, профессор, Илья Векуа, родился 23 апреля 1907 г. в с. Шешелети Гальского р-на.

В 1925 г., окончив среднюю школу, И. Векуа поступил на физико-математический факультет Тбилисского государственного университета.

В 1930 г. И. Векуа поступил в аспирантуру Ленинградского университета. Окончив аспирантуру, в 1933 г. И. Векуа возвращается в Тбилиси и начинает работать на физико-математическом факультете Тбилисского государственного университета. Он читает лекции по многим отраслям современной математики.

В 1937 г. И. Векуа защитил кандидатскую диссертацию и был избран доцентом Тбилисского государственного университета. В 1939 г. он с успехом защитил докторскую диссертацию.

В 1944 г. И. Векуа избирается членом-корреспондентом, а в 1946 г. действительным членом Академии наук Грузии. В том же 1946 г. его избирают членом-корреспондентом, а в 1958 г. действительным членом Академии наук СССР. В 1940-1944 гг. И. Векуа был деканом физико-математического факультета ТГУ.

В 1944-1947 гг. он был проректором университета по научной части, а в 1947-1951 гг. – зав. кафедрой высшей математики.

В 1948 г. И. Векуа опубликовал фундаментальный труд «Новые методы решения эллиптических уравнений», за который в 1950 г. ему была присуждена Государственная премия СССР.

В 1960 г. он получил Ленинскую премию за монографию «Теория обобщенных функций».

В 1951 г. И. Векуа уехал в Москву и там продолжил свою научную деятельность. В 1952 г. он стал профессором кафедры дифференциальных уравнений МГУ им. Ломоносова и проработал там до 1958 г.

В 1959 г. И. Векуа стал первым ректором новооснованного Новосибирского университета. Он был членом редколлегии Сибирского математического журнала и Вестника Академии наук СССР, зав. теоретическим отделением Института гидродинамики Сибирского отделения Академии наук СССР и т.д.

И. Векуа вернулся в Тбилиси в 1964 г. В 1966-1972 гг. он был ректором Тбилисского государственного университета. В 1966 г. при университете была создана лаборатория проблем прикладной математики, на базе которой позже сформировался Институт прикладной математики, который возглавил И. Векуа. После смерти И. Векуа его имя было присвоено институту.

В 1972 г. И. Векуа избрали Президентом Академии наук Грузии. Он сменил на этом посту своего учителя Н. Мухелишвили.

Илья Векуа скончался 2 декабря 1977 г. Он похоронен на территории Мтацминдского Пантеона писателей и общественных деятелей.

Ilia Vekua, a prominent Georgian mathematician and specialist in mechanics, a member of the Academy of Sciences of the USSR, Hero of Socialist Labor, President of the Georgian Academy of Sciences, Professor, was born in the village of Shesheleti, Gali Region, on 23 April 1907.

In 1925 I.Vekua entered the Department of Physics and Mathematics at Tbilisi State University.

In 1930 he began postgraduate studies at Leningrad State University. Having finished his postgraduate studies, I. Vekua returned to Tbilisi in 1933 and began working at the Department of Physics and Mathematics at Tbilisi State University. He rendered lectures in many branches of mathematics.

In 1937 I. Vekua defended his candidate's thesis and was elected an assistant professor at Tbilisi State University. In 1939 he defended the doctor's thesis.

In 1944 I. Vekua was elected a corresponding member, and in 1946 – a member of the Georgian Academy of Sciences. In the same 1946 he was elected a corresponding member, and in 1958 – a member of the Academy of Sciences of the USSR.

In 1940-1944 I. Vekua was a dean of at the Department of Physics and Mathematics at Tbilisi State University. In 1944-1947 he was a vice-rector of the university. In 1947-1951 he was the head of the Department of Higher Mathematics.

In 1948 I. Vekua published a fundamental work *New Methods of Solving Elliptic Equations*, for which he was awarded the State Prize of the USSR in 1950. In 1960 he was awarded Lenin Prize for the monograph *The Theory of Generalized Functions*.

In 1951 I. Vekua left for Moccow, where his scientific activity continued. In 1952 he became a professor of the Department of

Differential Equations of Lomonosv Moscow State University and worked there till 1958.

In 1959, I. Vekua was appointed the first rector of newly founded Novosibirsk State University. He was a member of the editorial board of Siberian Mathematical Journal and the Bulletin of the Academy of Sciences of the USSR, the head of the theoretical department of the Institute of Hydrodynamics of the Siberian Branch of the Academy of Sciences, etc.

In 1964 I. Vekua returned to Tbilisi. In 1966-1972 he was the rector of Tbilisi State University. In 1966 a laboratory of applied mathematics was established. Later, on its base, the Institute of Applied Mathematics was formed. The Institute was headed by I. Vekua. After I. Vekua's death, the Institute of Mathematics was given his name.

In 1972 Ilia Vekua was elected the President of the Georgian Academy of Sciences. On this post, he replaced his teacher N. Muskhelishvili.

Ilia Vekua died on 2 December 1977. He was buried on the territory of the Mtatsminda Pantheon of Writers and Public Figures.

აღმუსი ბორბიძე

*„ვეელაზე დიდი ჯილდო ერთხელ ბოძებული სიცოცხლის
უმწიკვლოდ და კაცურად გასრულებაა...“*

გამოჩენილი ქართველი მათემატიკოსი და მექანიკოსი, საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ერთ-ერთი ფუძემდებელი და საინჟინრო კადრების თავდადებული აღმზრდელი, პროფესორი ალექსი გორგიძე დაიბადა 1907 წლის 17 მაისს ქ. ქუთაისში. მშობლების ადრე გარდაცვალების გამო, მისი აღზრდა ბაბუამ იტვირთა. მან პატარა ალექსი თავიდანვე მიაჩვია შრომას. ბავშვობიდან შრომის სიყვარული და დროის რაციონალურად გამოყენების ჩვევა, დამოუკიდებელმა და მატერიალურად მძიმე ცხოვრებამ რომ ასწავლა ახალგაზრდობის წლებში, მომავალ მეცნიერს მთელი ცხოვრების განმავლობაში გაჰყვა.

ბატონმა ალექსიმ 1924 წელს დაამთავრა ქუთაისის პირველი სოციალურ-ჰუმანიტარული ტექნიკუმი, რომელიც 1922 წელს ქუთაისის რეალური სასწავლებლისა და კლასიკური გიმნაზიის გაერთიანების ბაზაზე დაარსდა. იმავე წელს ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პედაგოგიურ ფაკულტეტზე.

სტუდენტობის პერიოდში ალექსი გორგიძეს წილად ხვდა ბედნიერება, მოესმინა მეცნიერების ისეთი კორიფეებისათვის, როგორებიც იყვნენ: ანდრია რაზმაძე – ინტეგრალური აღრიცხვისა და მათემატიკური ანალიზის შესავალი, ნიკოლოზ მუსხელიშვილი – თეორიული მექანიკა, ივანე ჯავახიშვილი – საქართველოს ისტორია, კორნელი კეკელიძე – ქართული ლიტერატურა, აკაკი შანიძე – ქართული ენა, დიმიტრი უზნაძე – ფსიქოლოგია, შალვა ნუცუბიძე – ფილოსოფიის შესავალი.

ა. გორგიძის ოჯახი
დგანან, მარცხნიდან: იასონი (მამა), დესპინე (დედა),
სხედან, მარცხნიდან: ივანე (ბაბუა), პასიკო (ბებია) თამარი და
მარიაში (დები), ალექსი, 1914 წ.

უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ, მცირე ხნით, ალექსი გორგიძე მუშაობას იწყებს გორის სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკუმში, მასწავლებლად. შემდეგ კი პერსპექტიული და იმედის მომცემი ახალგაზრდა მკვლევარი მუშაობდა სხვადასხვა უმაღლეს სასწავლებელში, მაგრამ მას არ შეუწყვეტია მეცნიერული მუშაობა. სულ მალე ნიკო მუსხელიშვილმა, რომელიც ამ პერიოდში საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის თეორიული მექანიკის

კათედრას ხელმძღვანელობდა, თავისი მოწაფე კათედრის
ასისტენტად მიიწვია.

ალექსი გორგიძე და ლუსია გორგიძე (მეუღლე)

1932 წლის შემოდგომაზე, სხვა ნიჭიერ მათემატიკოსებთან ერთად, ალექსი გორგიძე მიავლინეს ლენინგრადის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასპირანტურაში, სადაც იგი გამოჩენილი მათემატიკოსის ვლადიმერ სმირნოვის და ახალგაზრდა მეცნიერის, სოლომონ მიხლინის ხელმძღვანელობით ეუფლება გამოყენებითი მათემატიკისა და მექანიკის თანამედროვე მიმართულებებს. ასპირანტურაში სწავლის დროს ალექსი გორგიძემ გამოაქვეყნა

პირველი მეცნიერული შრომები დრეკადობის მათემატიკურ თეორიაში.

1934 წელს ჟურნალში „Доклады АН СССР“ გამოქვეყნდა ნაშრომი „Метод последовательных приближений в применении к плоской задаче теории упругости“.

**ა. გორგიძე მეუღლესთან და ვაჟიშვილ
დ. გორგიძესთან ერთად**

ასპირანტურის წარმატებით დამთავრების შემდეგ, 1935 წელს, ა. გორგიძე ბრუნდება თბილისში და იკავებს დოცენტის თანამდებობას თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და საქართველოს პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში. ამასთან ერთად, უფროსი მეცნიერი თანამშრომლის თანამდებობაზე მუშაობას იწყებს თბილისის მათემატიკის

ინსტიტუტში, რომლის დაარსებასა და განმტკიცებაში მან აქტიური მონაწილეობა მიიღო.

1937 წელს ა. გორგიძემ წარმატებით დაიცვა დისერტაცია ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხის მოსაპოვებლად თემაზე: „მიმდევრობითი მიახლოების მეთოდის გამოყენება დრეკადობის თეორიაში“. ამავე წელს იგი ასრულებდა პროფესორის მოვალეობას საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის თეორიული მექანიკის კათედრაზე, რომელსაც აკადემიკოსი ნიკო მუსხელიშვილი ხელმძღვანელობდა. 1938 წლიდან, თვით ბატონი ნიკოს წარდგინებით, იგი სათავეში ჩაუდგა ამ კათედრას, რომელსაც 50 წელზე მეტხანს ღირსეულად და თავდადებით ხელმძღვანელობდა. პარალელურად ა. გორგიძე მოღვაწეობდა ანდრია რაზმაძის სახელობის მათემატიკის ინსტიტუტში უფროსი მეცნიერი თანამშრომლის, სწავლული მდივნის, ხოლო 1940–1954 წლებში ღირექტორის – აკადემიკოს ნიკო მუსხელიშვილის მოადგილის თანამდებობაზე.

აღბათ ამიტომ წერს თავის ერთ-ერთ მოგონებაში ბატონი ალექსი გორგიძე: მინდა „აღვნიშნო ის უდიდესი ღვაწლი, რაც ბატონ ნიკოს ჩემი მეცნიერული გზის ჩამოყალიბებაში და საერთოდ ჩემს ცხოვრებაში მიუძღვის. ჯერ იყო და სრულიად ახალგაზრდა კაცი ასისტენტად მიმიწვია თეორიული მექანიკის კათედრაზე პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში, შემდგომ მისივე რეკომენდაციით მივლინება ლენინგრადის უნივერსიტეტის ასპირანტურაში და, ბოლოს, დისერტაციის დაცვის შემდეგ, 1938 წელს მან თავისი თეორიული მექანიკის კათედრა ჩამაბარა პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში. ამის გარდა 14 წელიწადს მე ვიყავი მისი მოადგილე მათემატიკის ინსტიტუტში და მისი ხანგრძლივი მივლინებების დროს ფაქტობრივად წარემართავდი ინსტიტუტის საქმიანობას. ამასთანავე,

დაწვებული ჩვენი აკადემიის შექმნის დღიდან, პარალელურად მე ვასრულებდი პრეზიდენტის თანაშემწის ფუნქციას რიგი წლების განმავლობაში“.

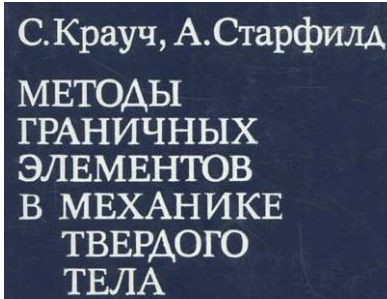
ამ თანამდებობაზე ალექსი გორგიძის მოღვაწეობის შესახებ აკადემიკოსი გიორგი ჭოლოშვილი იხსენებს: „სრულიად შესანიშნავ, სრულიად უნიკალურ პიროვნებასთან გვაქვს საქმე ალიოშა გორგიძის სახით... ის იყო სამაგალითო მეგობარი და ადამიანი. მათემატიკის ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილის თანამდებობის დროს დირექტორის, ნიკო მუსხელიშვილის, არყოფნისას სხვადასხვა სხდომას ის უძღვებოდა ხოლმე და ამას აკეთებდა დაკვირვებით, დინჯად, ტაქტიანად, მარჯვედ ახერხებდა კონფლიქტური სიტუაციების განმუხტვას“.

საზოგადოებრივ საქმიანობაში აქტიურ მონაწილეობასთან ერთად ალექსი გორგიძე ყოველთვის პოულობდა დროს შემოქმედებითი მეცნიერული მუშაობისათვის.

ალექსი გორგიძის სამეცნიერო მოღვაწეობის მთავარი თემატიკა იყო დრეკადობის მათემატიკური თეორიის საკითხები.

„ადსანიშნავია, რომ ჯერ კიდევ 1937 წელს ნ. მუსხელიშვილმა დაასრულა შესანიშნავი სტატიების სერია ბრტყელი დრეკადობის თეორიის ამოცანების სასაზღვრო ინტეგრალური განტოლებების კვლევის შესახებ. შრომები ეძღვნებოდა ამოცანების რიცხვით ამოხსნას მის მიერ მიღებული განტოლებების მეშვეობით. ამ სამუშაოს უძლიერესმა სამეცნიერო პოტენციალმა შთააგონა მისი უშუალო მოსწავლეები ალ. გორგიძე და ა. რუხაძე ამ ამოცანათა რიცხვითი ამოხსნის რეალიზებისათვის. მათი ნაშრომები, რომლებიც გამოქვეყნდა 1940 წელს, შეიცავს იმ მეთოდის ყველა კომპონენტს, რომელიც ცნობილია „სასაზღვრო ელემენტების მეთოდის“ სახელით. 1940 წელს ალ. გორგიძემ (ა. რუხაძის თანაავტორობით) გამოაქვეყნა

ნაშრომები, რომლებიც ეძღვნებოდა ბრტყელი დრეკადობის თეორიის ამოცანის ინტეგრალური განტოლებების თანამიმდევრული მიახლოების მეთოდის გამოყენებას“ (ს. კრაუჩი, ა. სტარფილდი).

BOUNDARY ELEMENT METHODS IN SOLID MECHANICS

with applications in rock mechanics and geological engineering

S. L. Crouch, A. M. Starfield
*Department of Civil and Mineral Engineering,
 University of Minnesota,
 Minneapolis, Minnesota 55455, USA*

GEORGE ALLEN & UNWIN 1983
 London·Boston·Sydney

ა. გორგიძემ შეისწავლა სხვადასხვა სახის ერთგვაროვანი და შედგენილი ძელების გრეხის, გაჭიმვა-კუმშვისა და ღუნვის ამოცანები იმ შემთხვევისათვის, როცა ძელების შემადგენელ მასალათა პუასონის კოეფიციენტები ერთნაირია. მასვე ეკუთვნის დრეკადობის კვადრატულ თეორიაში პრიზმულთან მიახლოებული და ცილინდრული ძელების, აგრეთვე სხვადასხვა მასალისაგან შედგენილი პრიზმული ძელების გრეხის, გაჭიმვისა და ღუნვის ამოცანების ამოხსნა; ამ დეფორმაციათა, როგორც მეორეული ეფექტები, ისე დეფორმაციების ურთიერთგავლენასთან დაკავშირებული წრფივი და არაწრფივი ამოცანების ამოხსნა იზოტროპული სხეულებისათვის (1943, 1955–1956 წლებში). ამ ამოცანების ამოხსნისას მან გამოიყენა ერთგვაროვანი ძელებისათვის სენ-ვენანის კარგად ცნობილი პრობლემის განზოგადება, ვინაიდან ამ ამოცანებში ჩნდება დეფორმაციების ისეთი ეფექტები, რომელთა განჭვრეტა არ შეუძლია სენ-ვენანის გამარტივებულ თეორიას. არაწრფივი ამოცანების ამოხსნისას დე-

ფორმაციების როგორც მეორეული, ისე დეფორმაციების ურთიერთგავლენასთან დაკავშირებული ეფექტი, არის კვადრატული თეორიით ნაკარნახები ეფექტი, რომელიც ემატება წრფივი თეორიით მიღებულ შედეგს.

ა. გორგიძემ 1941–1942 წლებში შეისწავლა მეორეული ეფექტები, რომლებიც გვხვდება შედგენილი ცილინდრული ძელების ღუნვის ამოცანებში, ხოლო 1942–1946 წლებში შედგენილი ძელების გაჭიმვის, გრეხის და წყვილძალით ღუნვის მეორეული ეფექტები. მან დეკარტეს კოორდინატებით ამოხსნა დაგრეხილი ღეროს წყვილძალით ღუნვის ამოცანა.

1947–1960 წლებში ა. გორგიძის მეცნიერული მოღვაწეობის ძირითადი თემატიკა იყო პრიზმულთან მიახლოებული, ასევე ოდნავ კონუსური და ბუნებრივად დაგრეხილი ძელების დეფორმაციის ამოცანების შესწავლა. მან გამოიკვლია პრიზმულთან მიახლოებული შედგენილი ძელების გაჭიმვისა და გრეხის (1947), გრეხისა და ღუნვის (1948), წყვილძალით ღუნვის (1948) ამოცანები; აგრეთვე ბუნებრივად დაგრეხილი ღეროებისათვის გაჭიმვისა და წყვილძალით ღუნვის (1952), გაჭიმული ძელის განივი ძალით ღუნვის (1953), გაჭიმული ძელის გრეხის (1969), ასევე განივი ძალით ღუნვისა (1955) და გრეხის (1958) მეორეული ეფექტების ამოცანები. შეისწავლა ოდნავ კონუსური ძელების დეფორმაციის ამოცანა ღუნვის მეორეული ეფექტების გათვალისწინებით (1960), გაჭიმული ძელის წყვილძალით ღუნვის (1961), გაჭიმული ძელის გრეხის (1963), ასევე გრეხისა და წყვილძალით ღუნვის (1970) ამოცანები.

შემდგომ კვლევებში მიღებული შედეგები უფრო დაახუსტა და განაზოგადა – გაართულა დატვირთვის სქემა და ისე შეისწავლა სხვადასხვა მასალისაგან დამზადებული ძელების დეფორმაციის მეორეული ეფექტები

(1957–1963). აჩვენა, რომ სხვადასხვა დატვირთვის ურთიერთმოქმედების ეფექტი არსებითია თხელი პროფილის (თვითმფრინავის ხრახნის პროფილის) გრძელი სხეულებისათვის.

ა. გორგიძის მიერ ამ დარგში მიღებულ შედეგებს დიდი თეორიული და პრაქტიკული მნიშვნელობა აქვს.

60-იანი წლების დასაწყისში ივეკუამ ქ. ნოვოსიბირსკის უნივერსიტეტში სამუშაოდ მიიწვია ა. გორგიძე, მაგრამ მიზეზთა გამო ბატონი ალექსი ვერ წავიდა.

1960 წელს ა. გორგიძე მიწვეული იყო ინგლისის სამეფო საზოგადოების მექანიკის ინსტიტუტში.

1962 წელს ალექსი გორგიძეს მიენიჭა პროფესორის სამეცნიერო წოდება, ხოლო 1967 წელს – საქართველოს მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწისა.

ქართული მათემატიკური სკოლის კორიფეები, აკადემიკოსები ნ. მუსხელიშვილი და ი. ვეკუა, უდიდეს შეფასებას აძლევდნენ პროფესორ ა. გორგიძის სამეცნიერო მოღვაწეობის შედეგებს.

აკადემიკოსი ნ. მუსხელიშვილი აღნიშნავდა, რომ „ძირითადი სფერო ა. გორგიძის მეცნიერული გამოკვლევებისა იყო პრიზმული ძელის დეფორმაციის საკითხები, სადაც მოხდა ერთგვაროვანი ძელებისათვის კარგად ცნობილი სენ-ვენანის პრობლემების განზოგადება არაწრფივად დეფორმირებადი და არამკაცრად პრიზმული შედგენილი ძელებისთვის. ამ განზოგადებული ამოცანების ამოხსნების ასაგებად მის მიერ ეფექტურად იქნა გამოყენებული უმცირეს პარამეტრთა მეთოდი, რაც მკვლევარისგან ინტუიციის, ფართო ერუდიციისა და დიდ გამომგონებლობით ნიჭს მოითხოვს კერძო ამონახსნების მოხერხებულად ასაგებად“.

ამ მიმართულებით პროფესორ ალექსი გორგიძის მიერ მიღებულ შედეგებს, რომლებიც 80-ზე მეტ გამოქ-

ვეყნებულ მეცნიერულ ნაშრომში აისახა, გარდა თეორიული მნიშვნელობისა, დიდი პრაქტიკული გამოყენებაც აქვს სამშენებლო მექანიკასა და კონსტრუქციათა მდგრადობის თეორიაში.

აკადემიკოს ი. ვეკუას სიტყვებით რომ ვთქვათ, „პროფესორ ა. გორგიძის კვლევების შედეგებმა მაღალ დონეზე აიყვანა დრეკადობის მათემატიკური თეორიის პრობლემატიკა, რომელსაც დიდი თეორიული და პრაქტიკული ინტერესები ახლავს“.

განსაკუთრებით ნაყოფიერი აღმოჩნდა ბატონი ალექსის მოღვაწეობა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის თეორიული მექანიკის კათედრაზე, რომელსაც იგი ათეული წლების განმავლობაში ხელმძღვანელობდა. ის ერთნაირი პასუხისმგებლობით წარმართავდა როგორც პედაგოგიურ, ისე სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოებს, რადგანაც ღრმად სწამდა, რომ ჭეშმარიტ მკვლევარს, რომელიც თავის ლექციაში ფართოდ იყენებს თანამედროვე მეცნიერულ მიღწევებს, გამოუვა უდავოდ მაღალი დონის ლექცია. ბატონი ალექსი საოცრად მომთხოვნი იყო საკუთარი თავის მიმართ, ის ლექციისთვის საგულდაგულოდ ემზადებოდა და სხვებისგანაც ამას მოითხოვდა. პროფესორმა ა. გორგიძემ საფუძველი ჩაუყარა საქართველოს ტელევიზიით „თეორიული მექანიკის“ კურსის წაკითხვას, რაც დიდ დახმარებას უწევდა სტუდენტებს და მეცნიერ პედაგოგებს. იგი დიდ ყურადღებას უთმობდა თეორიული მექანიკის, ამ ერთ-ერთი ფუნდამენტური დისციპლინის, უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლების მეთოდის საკითხებს. პროფესორი ა. გორგიძე წლების განმავლობაში ხელმძღვანელობდა თეორიული მექანიკის საქალაქო და რესპუბლიკურ სემინარებს, სადაც მრავალმა მეცნიერმა და პედაგოგმა აიმაღლა კვალიფიკაცია. დღეს რესპუბლიკური სემინარი ა. გორგიძის

სახელს ატარებს და აგრძელებს იმ ტრადიციებს, რომლებსაც ბატონმა ალექსიმ ჩაუყარა საფუძველი.

ბატონი ალექსი იყო სსრ კავშირის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს თეორიული მექანიკის სამეცნიერო მეთოდური საბჭოს პრეზიდიუმის წევრი; საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიასთან არსებული მათემატიკისა და მექანიკის პრობლემების შემსწავლელი სამეცნიერო მეთოდური საკოორდინაციო საბჭოს წევრი; კავკასიის, ამიერკავკასიის და საქართველოს თეორიული მექანიკის სამეცნიერო-მეთოდური საბჭოს ხელმძღვანელი; საქართველოს მათემატიკოსთა კავშირის გამგეობის წევრი; მრავალი სამეცნიერო საბჭოს წევრი და სხვ. მან პირველმა მოამზადა და გამოსცა თეორიული მექანიკის სრული კურსი ორ წიგნად. სტატიკა, კინემატიკა (I წიგნი) და დინამიკა (II წიგნი) სამაგიდო წიგნად იქცა სპეციალისტებისა და სტუდენტებისათვის. ამ სახელმძღვანელოებით ინჟინერთა თაობები აღიზარდა და, რაც მთავარია, დღესაც არ დაუკარგავთ სასწავლო-სამეცნიერო ღირებულება საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტსა და სხვა უმაღლეს სასწავლებლებში, სადაც „თეორიული მექანიკა“ ისწავლება. აღნიშნული სახელმძღვანელოების შექმნისათვის პროფესორ ა. გორგიძეს საქართველოს სახელმწიფო პრემია მიენიჭა.

დგანან, მარცხნიდან: ა. იაბლონსკი, ა. იშლინსკი, ა. გორგიძე;
სხედან, მარცხნიდან: ნ. ვეკუა, თ. გოლუბევა,
ნ. სვეშნიკოვა, ს. ტარგი, 1979 წ.

პროფესორი ა. გორგიძე განსაკუთრებული ავტორიტეტით სარგებლობდა საბჭოთა კავშირის უმაღლეს სასწავლებელთა თეორიული მექანიკის კათედრების მეცნიერთა შორის. იგი აქტიურად მონაწილეობდა თეორიული მექანიკის საკავშირო სამეცნიერო-მეთოდური საბჭოს საქმიანობაში, რომელსაც ცნობილი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე, აკადემიკოსი ა. იშლინსკი ხელმძღვანელობდა.

პროფესორ ალექსი გორგიძეს უყვარდა თავისი საქმე – კათედრა, აუდიტორია, სტუდენტები.

მის მოსწავლეთაგან ბევრია მეცნიერებათა კანდიდატი და მეცნიერებათა დოქტორი, რომლებიც წარმატებით მოღვაწეობენ საქართველოსა და მის ფარგლებს გარეთ. ასპირანტურის წლების მეგობრებთან, აკადემიკოსებთან: ილია ვეკუასთან, ვიქტორ კუპრაძესთან, შალვა მიქე-

ლაძესთან, პროფესორებთან: ამბროსი რუხაძესთან, მიხეილ ნოდისა და სხვებთან ერთად პროფესორმა ალექსი გორგიძემ მნიშვნელოვანი ღვაწლი დასდო ანდრია რაზმაძისა და ნიკოლოზ მუსხელიშვილის ხელმძღვანელობით დაფუძნებულ ქართული მათემატიკური სკოლის წინსვლას.

სახელოვანი მეცნიერისა და პედაგოგის სახელის უკვდავსაყოფად, 1993 წელს, საქართველოს საინჟინრო აკადემიამ დააწესა პროფესორ ა. გორგიძის სახელობის პრემია. 2001 წელს ქ. ქუთაისის ერთ-ერთ ქუჩას ეწოდა მისი სახელი. საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში დაწესდა პროფესორ ა. გორგიძის სახელობის სტიპენდია.

1997 წელს საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში ჩატარდა საერთაშორისო სიმპოზიუმი უწყვეტ ტანთა მექანიკის პრობლემებზე, რომელიც სახელოვანი მამულიშვილის, მეცნიერისა და პედაგოგის, პროფესორ ალექსი გორგიძის დაბადებიდან 90-ე წლისთავს მიეძღვნა.

ტრადიციად დამკვიდრდა აღნიშნული სიმპოზიუმის ყოველ 5 წელიწადში ჩატარება.

2013 წლის 26 დეკემბერს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის აკადემიური საბჭოს დადგენილებითა და სენატის გადაწყვეტილებით ჩამოყალიბდა მექანიკის სასწავლო-სამეცნიერო ლაბორატორია, რომელსაც მიენიჭა პროფესორ ალექსი გორგიძის სახელი.

მარცხნიდან: ი. ფრანგიშვილი, ა. გორგიძე, 1976 წ.

მარცხნიდან: ი. ფრანგიშვილი, ს. ტრაპეზნიკოვა,
ვ. ტრაპეზნიკოვი, კ. მარჯანიშვილი

პროფესორი ალექსი გორგიძე გარდაიცვალა 1992 წლის 17 დეკემბერს.

უდიდესი ქართველი მათემატიკოსების: ანდრია რაზმაძის, არჩილ ხარაძის, გიორგი ნიკოლაძისა და ნიკო მუსხელიშვილის ღირსეული მოწაფისა და მათი საქმეების გამგრძელებლის, პროფესორ ალექსი გორგიძის ღვაწლი ქვეყნისა და ხალხის წინაშე დაუვიწყარია.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

ГОРГИДЗЕ АЛЕКСЕЙ ЯСОНОВИЧ

Среди грузинских математиков достойное место занимает известный ученый математик-механик, лауреат Государственной премии Грузии, Заслуженный деятель науки Грузии, профессор Алексей Ясонович Горгидзе.

А. Я. Горгидзе родился 17 мая 1907 года в г. Кутаиси. В 1914 году он поступает в Первое Кутаисское реальное училище, преобразованное впоследствии в Социально-Гуманитарный техникум. Здесь он рано проявляет незаурядные способности к математике, чем обращает на себя внимание своих преподавателей. По окончании учебы в техникуме А.Я. Горгидзе в 1924 году поступает на физико-математическое отделение педагогического факультета Тбилисского государственного университета.

В те годы математические науки в университете преподавала великолепная четвёрка грузинских математиков – Андрей Размадзе, Нико Мухелишвили, Георгий Николадзе и Арчил Харадзе, благотворное влияние которых, несомненно, способствовали глубокому освоению фундаментальных основ высшей математики.

Именно из стен этого университета получила путевку в жизнь целая плеяда блестящих грузинских ученых - Илья Векуа, Виктор Купрадзе, Мате Мирианашвили, Владимир Челидзе, Давид Долидзе, Ясон Мецхваришвили, Дарья Вашакидзе и др. Тогда они были просто сокурсниками А. Я. Горгидзе.

С 1929 года, по приглашению Н. И. Мухелишвили, Алексей Горгидзе начал работать в Политехническом институте на кафедре теоретической механики, где он активно включается в работу семинаров, организованных заведующим тогда этой кафедрой Н. И. Мухелишвили. В 1932 году А.Я. Горгидзе вместе с группой молодых грузинских математиков направляется в аспирантуру Ленинградского государственного университета.

Его научными руководителями были уже известный в ту пору математик В.И. Смирнов и молодой ученый С.Г. Михлин.

Здесь А.Я. Горгидзе активно участвует в университетских научных семинарах и публикует свои первые научные работы по теории упругости. В 1934 году он опубликовал в журнале «Доклады АН СССР» свою первую работу «Метод последовательных приближений в применении к плоской задаче теории упругости».

В 1935 году Алексей Ясонович заканчивает учебу в аспирантуре и возвращается в Тбилиси, где одновременно начинает работать в Грузинском политехническом институте, Тбилисском государственном университете и в Институте математики АН Грузии, в организации и становлении которого он принял самое активное участие. В 1938 году А.Я. Горгидзе, по предложению Н.И. Мухелишвили, избирается на должность заведующего кафедрой теоретической механики ГПИ, которой он бессменно руководил в течение 52 лет (до 1990 г.).

Надо сказать, что А.Я. Горгидзе много сил и времени уделял Тбилисскому институту математики им. А.М. Размадзе АН Грузии, к которому он относился с большим вниманием. Здесь он работал ученым-секретарем, а затем заместителем директора института (1940-1954). Одновременно он читает курсы лекций по ряду специальностей в ТГУ. В начальный период деятельности в Академии наук Грузии, А.Я. Горгидзе работал также помощником Президента Академии. В то время, - время становления Академии, это было не только почетной должностью, но и весьма ответственной.

Интересно отметить, что еще в 1937 году Н.И. Мухелишвили завершил серию великолепных статей по исследованию граничных интегральных уравнений для плоской задачи теории упругости, посвященной численному решению задач с помощью полученных им уравнений. Мощнейший научный

потенциал этих работ вдохновил его прямых учеников – А.Я. Горгидзе и А.К. Рухадзе на реализацию численных решений этих задач, работа которых, опубликованная в 1940 году, содержит все компоненты метода, который именуется „методом граничных элементов“. Так, в 1940 году А.Я. Горгидзе публикует работы, посвященные применению метода последовательных приближений интегральных уравнений плоской задачи теории упругости (в соавторстве с А. К. Рухадзе). В 1941-1944 годах он публикует в Сообщениях АН Грузии ряд работ, посвященных решению задач о вторичных эффектах и взаимных влияниях различных напряженных состояний цилиндрических брусьев, составленных из различных изотропных материалов. Задача рассматривалась в геометрически и физически нелинейной постановке, предполагая, что упругие свойства материалов, составляющих брус, характеризуются различными модулями Юнга, постоянными Ламе. Публикуются также работы (цикл работ), посвященные исследованию напряженно-деформированного состояния брусьев, близких к призматическим, составленных из различных упругих материалов.

А.Я. Горгидзе поставлены и решены задачи растяжения брусьев, брусьев со слабо изогнутыми осями, естественно закрученных брусьев. Все эти задачи, решенные в общем виде, сопровождаются наглядными примерами.

С 1954 года публикуются работы, в которых изучаются вторичные эффекты и взаимные влияния различных напряженных состояний цилиндрических брусьев, выполненные А.Я. Горгидзе. В 1973 году он приступил к решению задач о вторичных эффектах и взаимовлияниях различных напряженных состояний цилиндрических брусьев, составленных из различных анизотропных материалов. Полученные результаты имеют не только первостепенное теоретическое, но и большое практическое значение, используются при расчете различных сооружений и деталей в строительстве и машиностроении. С помощью этих данных

достигнуто значительное облегчение конструкционных элементов и повышена их устойчивость.

В 1960 году А. Горгидзе был приглашен в Англию в Институт механики Королевского общества для ознакомления с научными направлениями.

В шестидесятых годах прошлого века по инициативе А.Я. Горгидзе был организован в Тбилиси общегородской научно-методической семинар по механике, которым он руководил бессменно в течение более 30 лет. В работе этого семинара принимали участие преподаватели теоретической механики различных городов СССР и других стран.

В 1959 году выходит в свет, написанный А.Я. Горгидзе на грузинском языке, учебник «Курс теоретической механики» (Статика), в 1961 году – вторая часть учебника (Кинематика), а в 1965 году – третья часть (Динамика), которые неоднократно переиздавались и стали настольными пособиями для инженеров и студентов.

За эти учебники А.Я. Горгидзе был удостоен Государственной премии Грузии в 1998 году (посмертно).

В 1979 году А.Я. Горгидзе издает «Краткий курс теоретической механики» совместно с А.Ф. Шарангия (на груз. языке) и совместно с В. Х. Мецуговым по заказу московского издательства «Высшая школа» (на русском яз.).

В 1986 году А.Я. Горгидзе, совместно с Д.К. Данелия, А.А. Лосаберидзе и А.Д. Цирекидзе, издает учебник по курсу «Техническая механика» (на груз. языке).

В 2001 году выходит монография (избранные труды) А.Я. Горгидзе – «Некоторые обобщения задач кручения и изгиба составных брусьев», в 2003 году монография - «К истории развития механики в Грузии».

А.Я. Горгидзе систематически, на протяжении многих лет читал курс теоретической механики в грузинских учебных телепередачах (со дня их основания).

Наряду с плодотворной научной и педагогической деятельностью, А.Я. Горгидзе большое внимание уделял научно-методическим вопросам преподавания: был членом президиума Научно-методического совета по теоретической механике Министерства высшего и среднего специального образования СССР (с 1970г.); возглавлял Научно-методический совет по теоретической механике Закавказья и Грузии; был членом правления математического общества Грузии и членом Совета ТГУ и ГГУ по присуждению учёных степеней и званий.

А.Я. Горгидзе является автором свыше 80 научных работ, посвященных в основном вопросам теории упругости. Это – приближенные решения основных задач теории упругости, решения задач растяжения, кручения и изгиба брусьев, взаимного влияния разных деформаций однородных и составных изотропных и анизотропных цилиндрических и близких к цилиндрическим и др. задач, с учетом линейной и нелинейной теории.

Академик И.Н. Векуа о значении этих задач писал: «Исследования А.Я. Горгидзе касаются большой важной проблематики теории упругости, имеющей значительный практический интерес. Они содержат многие важные результаты, которые имеют большую теоретическую и практическую ценность».

А.Я. Горгидзе внес весомый вклад в науку, практику и педагогику, которые органически связаны с насущными проблемами механики. Он пользовался большим уважением и любовью коллег, студентов и лиц, соприкасающихся с ним на деловой основе. Многие ученики А.Я. Горгидзе в настоящее время

являются видными учёными и специалистами в различных областях науки и отраслях промышленности.

Научная, педагогическая и общественная деятельность А.Я. Горгидзе была высоко оценена – в 1969 году ему было присвоено звание «Заслуженный деятель науки Грузии», а в 1998 году его работы были отмечены Государственной премией Грузии (1998 г.).

В 1993 году Инженерной Академией Грузии учреждена премия им. А.Я. Горгидзе.

Именем А.Я. Горгидзе назван научно-методический семинар по механике Союза механиков Грузии.

В 2001 году одна из улиц г.Кутаиси названа именем А.Я. Горгидзе.

Алексей Ясонович Горгидзе скончался 17 декабря 1992 г.

Alexi Gorgidze

Alexi Gorgidze was a prominent Georgian scientist-mathematician and specialist in mechanics, Honored Scientist (1962). State Prize Laureate (1997), Professor.

Alexi Gorgidze was born in Kutaisi on May 17, 1907. Even at Kutaisi Technical High School, he displayed a keen interest and talent in mathematics.

In 1924 A. Gorgidze entered the Department of Physics and Mathematics of the Education Faculty of Tbilisi State University. At that time there worked the founders of higher mathematical education in Georgia Andrea Razmadze, Niko Muskhelishvili, Giorgi Nikoladze and Archil Kharadze.

In 1929 A. Gorgidze began working at the Department of Theoretical Mechanics of the Georgian Polytechnic Institute on Niko Muskhelishvili's invitation.

In 1932 A. Gorgidze was offered a post-graduate studentship at Leningrad State University, where his supervisors of studies were outstanding scientists V. Smirnov and S. Mikhlin.

In 1935 A. Gorgidze finished his post-graduate studies and returned to Tbilisi. He began working at Tbilisi State University and the Georgian Polytechnic Institute. He participated energetically in the foundation of Tbilisi Institute of Mathematics.

In 1938 N. Muskhelishvili proposed that A. Gorgidze was appointed the Head of the Department of Theoretical Mechanics of the Georgian Polytechnic Institute, which he himself had been directing for 52 years. At the same time, A. Gorgidze continued working at the Institute of Mathematics: first as a junior scientific worker and then as a scientific secretary and a deputy director. After the establishment of the Georgian Academy of Sciences,

A. Gorgidze worked as an assistant president of the Academy over a period of years.

In the 60-ies of the last century, on A. Gorgidze's initiative Tbilisi Workshop on Theoretical and Applied Mechanics was established. A. Gorgidze directed this workshop till his death. Scientists from different countries took part in the Workshop.

A. Gorgidze was an author of many scientific works. The sphere of his scientific interest included various issues of the mathematical elasticity theory: approximated solutions to basic boundary problems of the elasticity theory; linear and nonlinear problems associated with tension, torsion and bending of continuous and complex, isotropic and anisotropic beams, which are not only of scientific significance, but also of practical importance for application to construction mechanics and for increasing the construction sustainability, etc.

A. Gorgidze was among the first to prepare and publish in Georgian a complete course of theoretical mechanics for the institutions of technical higher education, which became a handbook not only for Georgian intellectuals and students, but also for everybody who was interested in the issues of mechanics. He was awarded the State Prize of Georgia for this handbook.

In 1960 A. Gorgidze was invited to England for acquainting with the scientific work of the Institute of Mechanics of the Royal Society.

In the 60-ies of the XX century the Georgian television began broadcasting the educational lectures. A. Gorgidze was among organizers and delivered lectures in theoretical mechanics for years. Professor A. Gorgidze was a member of the Scientific-Methodological Coordination Council on studying the problems of mathematics and mechanics at the Georgian Academy of Sciences, a member of the presidium of the Scientific-Methodological Council of Theoretical Mechanics of the Higher and Special High Education

Ministry of the USSR, a member of the Board of the Georgian Mathematical Society and the Chairman of Transcaucasia Scientific-Methodological Council of Theoretical Mechanics.

In 1993 Alexi Gorgidze Prize was established by the Georgian Engineering Academy; at the Georgian Technical University, A. Gorgidze grant was founded. One of the streets in the city of Kutaisi was called after A. Gorgidze.

ფოტოკალგობი

მარცხნიდან: ნ. მუსხელიშვილი და ი. ვეკუა

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

მარცხნიდან: ი. ვეკუა და გ. კუპრაძე, 1932 წ.

ი. ვეკუა. თბილისის უნივერსიტეტის პროფესორი, 1941 წ.

ი. ვეკუა ქალიშვილთან ერთად, 1940 წ.

1944 წ.

სამეცნიერო სესიაზე თბილისის უნივერსიტეტში.
მარჯვნიდან: ი. გეგუა, ი. იმნაიშვილი, კ. სიხარულიძე, 1946 წ.

რუმინეთის მათემატიკოსთა ყრილობის მონაწილენი:
ცენტრში ი.გეგუა.
მარჯვნივ წინა პლანზე – აკად. კ. შრეღერი,
1956 წ.

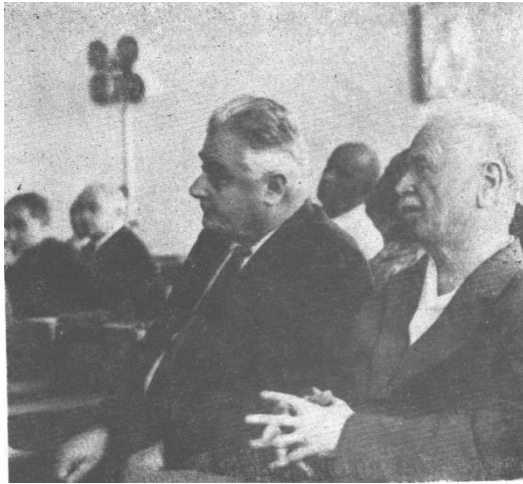
ჩეხოსლოვაკიის მათემატიკოსთა ყრილობის მონაწილენი,
აკადემიკოსები: ი. ვეკუა (მარჯვნიდან მესამე), ს. სობოლევოვი,
პ. ნოვიკოვი; მარცხნიდან მესამე – პოლონელი მათემატიკოსი
სერბინსკი, 1955 წ.

რუმინეთის მათემატიკოსთა ყრილობაზე.
მარჯვნიდან, აკადემიკოსები: ნ. ნიკოლესკუ, გ. მოისილი,
ი. ვეკუა, ი. მიტროპოლსკი

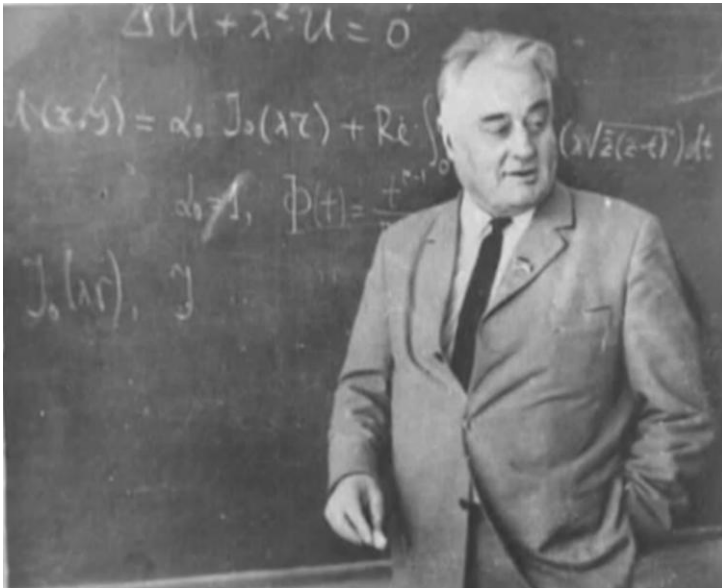
1965 წ.

მარცხნიდან: ი. ვეკუა და ა. შანიძე, 1965 წ.

მარცხნიდან: ი. ვეკუა და ი. დანილიუკი

ი. ვეკუა ლექციაზე, 1942 წ.

მარცხნიდან: ი. ვეკუა, გ. წერეთელი, ი. ბერიტაშვილი,
ნ. მუსხელიშვილი, გ. ძოწენიძე

ილია ვეკუა (მარჯვნიდან მეორე), ნოვოსიბირსკის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის რექტორი, უნივერსიტეტის მშენებლებთან
ერთად, 1960 წ.

ილია ვეკუა დიპლომს გადასცემს ნოვოსიბირსკის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პირველ კურსდამთავრებულს, 1963 წ.

ილია ვეკუა ნოვოსიბირსკის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პირველ კურსდამთავრებულებთან, 1963 წ.

მარცხნიდან: ა. გორგიძე, შ. მიქელაძე, ი. მეცხვარიშვილი,
1934 წ.

მარცხნიდან: ა. გორგიძე, ვ. ბერიძე, ნ. პოლიექტოვი,
დ. დოლიძე, 1936 წ.

მარცხნიდან: ა. გორგიძე, ს. მიხლინი, ბ. სოლონოღეცი,
1940 წ.

მარცხნიდან: რ. დავიდოვი, ე. მარჯანიშვილი,
კ. მარჯანიშვილი, ა. გორგიძე, ი. ვეკუა, თ. ვეკუა,
ა. ტრაპეზნიკოვი, 1976 წ.

მარცხნიდან: ი. ამენზადე, ა. გორგიძე

მარცხნიდან: ი. ამენზადე, ა. გორგიძე, ლ. საგინოვი, 1979 წ.

მარცხნიდან: ა. გორგიძე, კ. ბარამიძე, ი. ვეკუა, ა. ძიძიგური,
1974 წ.

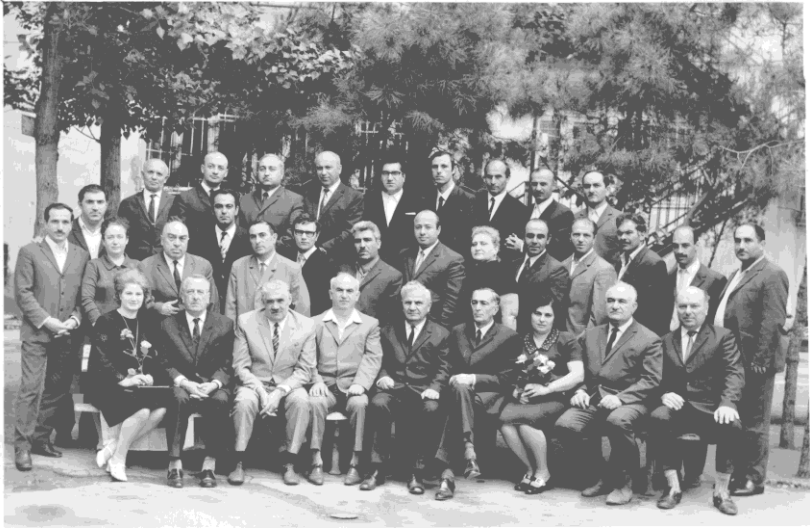

ა. გორგიძე და ნ. შელკაჩოვი სსრ კავშირის თეორიული
მექანიკის სამეცნიერო-მეთოდური საბჭოს წევრებთან ერთად
(რიგა)

პოლიტექნიკური ინსტიტუტის თეორიული მექანიკის კათედრა,
1955 წ.

სხედან, მარცხნიდან: გ. დანელია, ს. შათაშვილი, ა. გორგიძე,
მ. მელია, ვ. მეცუგოვი
დგანან, მარცხნიდან: თ. ლაზრიშვილი, გ. ჭანკვეტაძე,
ა. შარანგია, ა. ჯოჯუა

პოლიტექნიკური ინსტიტუტის თეორიული მექანიკის კათედრის
თანამშრომლები, 1972 წ.

სხედან, მარცხნიდან: ი. თავდუმბაძე, გ. დანელია, ა. შარანგია,
გ. რურუა, ა. გორგიძე, ვ. მეცუგოვი, ა. მეცხვარიშვილი,
გ. თევზაძე, ო. დიასამიძე

მეორე რიგში, მარცხნიდან: ვ. ფაჩულია, ნ. ანთიძე,
ლ. შავლიაშვილი, ა. გოჩიაშვილი, ნ. დუმბაძე,
კ. თაბუკაშვილი, დ. გორგიძე, ი. გორჯოლაძე, გ. კორძაძე,
ქ. სარალიძე, თ. გეგელაშვილი, გ. ქათამაძე,
ა. მარქარაშვილი, გ. ჟორჟოლიანი, თ. მანველიძე
მესამე რიგში, მარცხნიდან: ა. ჯოჯუა, კ. დოლაბერიძე,
კ. მთვრალაშვილი, ნ. მახვილაძე, ზ. ონეზაშვილი,
ზ. არქანია, გ. მაღასიძე, გ. შელია, გ. ბადათურია

სხედან, მარცხნიდან: ა. გორგიძე, ე. აგამირზიანი,
ლ. აგამირზიანი
დგანან, მარცხნიდან: დ. დოღონაძე, გ. ჩიხლაძე, ც. ჩიხლაძე

მარცხნიდან: ა. გორგიძე და თ. გოგელიძე, 1970 წ.

მარცხნიდან: ა. ბენიძე, ა. გორგიძე და ბ. ხვედელიძე,
1978 წ.

მარცხნიდან: ა. გორგიძე, ნ. ეფიშვილი, ვ. მეცუბოვი,
ო. თლუინიკი, ა. ილიუშინი, ლ. ტოლოკონიკოვი,
ი. ურუშუმცევი, 1974 წ.

ა. გორგიძე საერთაშორისო კონფერენციაზე, 1975 წ.

მარცხნიდან: გ. ჩიმაკაძე, ა. გორბიძე და ვ. კუპრაძე
საერთაშორისო კონფერენციაზე თსუ-ში, 1978 წ.

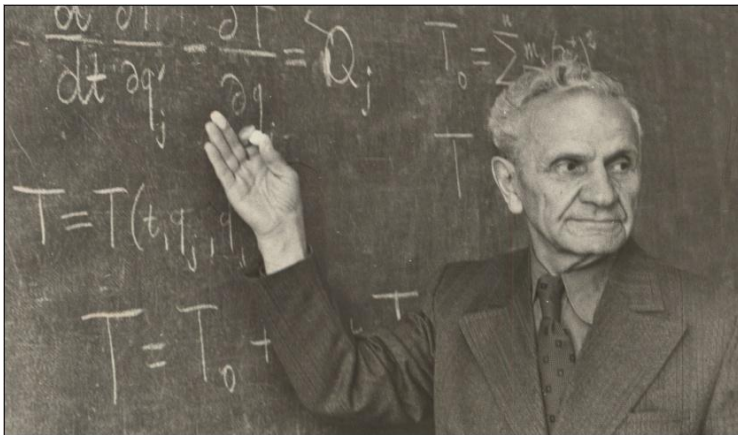
მარჯვნიდან: ა. გორბიძე, რ. დვალი, ვ. კუპრაძე და გ. ჩიმაკაძე,
1978 წ.

გ. კუპრაძის საიუბილეო საღამო
მარცხნიდან, პირველ რიგში: ნ. ართმელაძე, გ. ხარატიშვილი,
ა. გორგიძე, ვ. კუპრაძე, ი. რამიშვილი, ს. შათაშვილი
მარცხნიდან, მეორე რიგში: თ. მოსიძე, ა. ბუაძე, კ. გვაზავა,
ე. გაბუნია

მარცხნიდან: გ. მანჯავიძე ა. გორგიძე, გ. რურუა და
გ. ჯაიანი, 1981 წ.

ა. გორგიძე ლექციაზე

ლიტერატურა

1. Список трудов Векуа И.Н. 1937–1947 гг. (30 наз.), в кн.: Математика в СССР за 30 лет, 1917–1947, М-Л. 1948, стр.425–426, 549, 675, 828.
2. Харадзе А.К. Выдающийся советский математик (К присуждению Векуа И.Н. государственной премии): «Заря Востока», 8. IV, 1950.
3. Работы Векуа И.Н.: «Успехи мат. наук», 1950, т. 5, вып. 8, стр. 167–169.
4. Векуа Илья Несторович. БСЭ, изд. 2, т. 7, 1951, стр. 131.
5. Гуссов В.В. Развитие теории цилиндрических функций в России и СССР, в кн.: Историко-математические исследования, вып. 6, М., 1953, стр. 446–447 (Создание Векуа И.Н. нового общего способа построения теории цилиндрических функций).
6. Лаврентьев М.А. и Соболев С.А. Илья Несторович Векуа (К 50-летию со дня рождения): «Успехи мат. наук», 1957, т. 12, вып. 4, стр. 227–231.
7. Список печатных работ И.Н. Векуа (63 назв.): «Успехи мат. наук», 1957, т. 12, вып.4, стр. 232–234.
8. Лаврентьев М.А. Новое пополнение Сибирского отделения АН СССР: «Правда», 7. IV, 1958.
9. Векуа Илья Несторович. В кн.: Биографический словарь деятелей естествознания и техники, т. 1. М.: БСЭ, 1958, стр. 151–152.
10. Векуа Илья Несторович. Укр. ред. энц., т. 2, 1960, стр. 255–256.
11. Henrici P., A survey of I. N. Vekua's theory of elliptic partial differential equations with analytic coefficients. *Ls. anqew. Math.phys.*, 1957, v. 8, Iase. 3, p. 162–203.
12. გ. თიკანაძე, ლენინური პრემიის ლაურეატი ილია ვეკუა: „კომუნისტი“, 21, IV, 1963.
13. გ. თიკანაძე, ნოვოსიბირსკის უნივერსიტეტი: „კომუნისტი“, 26, IV, 1963.

14. Кипиани Н. Ученый на службе народа: «Заря Востока», 25, III, 1966.
15. ბ. ბარდაველიძე, თ. ებრაელიძე, მეცნიერი, აღმზრდელი: „ცისკარი“, №4, 1967.
16. Бицадзе А.В., Илья Несторович Векуа, Тб., 1967.
17. Горгидзе А. Я., Авазашвили Д. З. В служении Родине, Газета «Вечерний Тбилиси», №95, (9786) от 23/IV, 1977.
18. ა. გორგიძე, დ. ავაზაშვილი, დიდი მათემატიკოსი და მექანიკოსი, გაზეთი „ლენინელი“, №13 (1020), 1977.
19. Горгидзе А. Я., Авазашвили Д. З. Илья Несторович Векуа. //Тр.ГПИ, №6 (197), 1977.
20. Марджанишвили. К. К. Алексей Ясонович Горгидзе. Тр.ГПИ, №7 (198), 1977.
21. К 75-летию со дня рождения Горгидзе А.Я. Сборник научно-методических статей по теоретической механике. М.: Высшая школа, 1983.
22. К истории развития высшей математики и теоретической механики в Грузинском политехническом институте, История науки, Изд. «Мецниереба», 1984, Тбилиси.
23. К истории развития механики в Грузии. Тбилиси: «Тех. университет», 2003.
24. გ. მანია, ბ. ხვედელიძე, ილია ვეკუა, თბილისი, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 1967.
25. ნ. მახვილაძე, ვ. მეცუგოვი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეორიული მექანიკის კათედრა დაარსებიდან დღემდე. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი. თბილისი, 2003.
26. Бицадзе А., Гвазава Г., Мецугов В. Верность призванию, к 75-летию Горгидзе А.Я., «Заря Востока», 25 июня, 1982.
27. ი. ფრანგიშვილი, თ. ლოლაძე, ს. ხარიბეგაშვილი. საერთაშორისო სიმპოზიუმი, სტუ. საქართველოს რესპუბლიკა, 14 აგვისტო, 1997.

28. ბ. ხვედელიძე, დ. ავაზაშვილი. მეცნიერი პედაგოგი, კომუნისტი. 24 ივნისი, 1977.
29. Табукашвили К. Вклад ученого. «Вечерний Тбилиси», 18 мая, 1982.
30. ა. მოწონელიძე, ა. ფრანგიშვილი, ნ. მახვილაძე, გ. ჯავახაძე, ჯ. შარიქაძე. მეცნიერი და ღვაწლმოსილი მოქალაქე, ტექნიკური უნივერსიტეტი, №8, 16 ივნისი, 2008.
31. Международная конференция «Проблемы механики сплошных сред» (посвященная Горгидзе А.Я.), Труды Тбилиси, 2007 г.
32. Эбаноидзе Т.. Памяти Векуа И.Н. и Горгидзе А.Я. Georgian Engineering News, 2002, №1.
33. Грузинский технический университет, Труды, №1 (447) (посвящается 95-летию со дня рождения Горгидзе А.Я.), Тбилиси, 2003.
34. საქართველოს მათემატიკოსთა კავშირის III საერთაშორისო კონფერენცია, ბათუმი, 2–9 სექტემბერი, 2012.
35. Mathematics Research Developments Several Problems Of Applied Mathematic and Mechanics. Dedioated to the 105th Birth Anniversary of Professor Alexi Gorgidze. Nova Publishers. New York, 2013.
36. საერთაშორისო კონფერენცია „გამოყენებითი მათემატიკა და მექანიკა“, შრომები, ეძღვნება ა. გორგიძის დაბადებიდან 105-ე წლისთავს, თბილისი, 2012.
37. ალექსი გორგიძე – 105. Georgian Engineering News, 2012, №2.
38. ი. ვეკუა, ა. გორგიძე – 110. Georgian Engineering News, 2017, №2.
39. ა. გორგიძე. საქართველო, ენციკლოპედია, ტ.2, თბილისი, 2012, გვ. 103.
40. ი.ვეკუა, ქსე, ტ.4, 1979, გვ. 346.
41. ა. გორგიძე, ქსე, ტ.3, 1978, გვ. 223.

სარჩევნო

ილია ვეკუა -----	9
ალექსი გორგოძე -----	25
ფოტომბატონე -----	51
ლიტერატურა -----	74

რედაქტორები: მ. ბაზაძე,

მ. პრეობრაჟენსკაია

გადაეცა წარმოებას 11.12.2017. ხელმოწერილია დასაბეჭდად
18.12.2017. ქაღალდის ზომა 60X84 1/16. პირობითი ნაბეჭდი თაბახი 5.

საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“,
თბილისი, კოსტავას 77

Verba volant,
scripta manent